

Luontopaneelin lausunto: Hallituksen esitys luonnonsuojelulain muuttamiseksi

Tiina Paloniitty, Helsingin yliopisto, Luontopaneeli

28.5.2026

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Luonnonarvohehtaareiden käyttäminen ympäristövastuullisuuteen ja luontotekoihin

- Luontopaneeli kannattaa Lupa- ja valvontaviraston todentamien luonnonarvohehtaarien käyttömahdollisuuksien laajentamista koskemaan myös luontotekoja
- Viranomaisvarmisteiset luontoteot ovat tärkeä keino ehkäistä viherpesua ja tuovat uskottavuutta luonnonarvomarkkinoille
- Luonnonarvomarkkinoiden osalta on tutkimuksessa todettu, että toimien pitäisi olla todennettavia, pysyviä ja lisäisiä

Luontotekoja koskeva sääntely on hallituksen esityksessä selkeää

Tärkeitä ehtoja viranomaisvarmennetuille luontoteoille:

- Luonnonarvojen toteuttamisaluetta koskeva rajauspäätös auttaa turvaamaan luonnonarvojen säilymisen
- Viranomaishyväksynnän saamiseksi tiedot tuotettavista luonnonarvoista toimitetaan ja tallennetaan luonnonsuojelun tietojärjestelmään kuuluvaan rekisteriin julkisesti saataville
- Toimijoita ohjataan ensisijaisesti välttämään luontohaittoja edellyttämällä lievennyshierarkian noudattamisen osoittamista
 - Koskee suuryrityksiä, jotka voivat halutessaan olla edelläkävijöitä lieventämishierarkian noudattamisessa sekä avoimuuden ja vastuullisen luonnonarvokaupan edistämisessä

Kansallisen ennallistamissuunnitelman lisääminen lakiin

- Esitys on ennallistamissuunnitelman osalta selkeä
- Luontopaneeli pitää hyvänä esityksen selkeyttä siinä, että ennallistamissuunnitelman laatiminen tapahtuu ympäristöministeriön johdolla yhteistyössä keskeisten ministeriöiden ja muiden toimijoiden kanssa

Tärkeä ratkaistava muotoilu: Luonnonarvoja LISÄÄVÄT toimenpiteet

- Lakiesityksessä viranomaisvarmennetuista luonnonarvohehtaareihin perustuvista luontotoeista käytetään termiä *luonnonarvoja lisäävät toimenpiteet*
- Luontopaneeli pitää riskinä, että muotoilu luonnonarvoja *lisäävistä* toimenpiteistä estää luonnonsuojelun hyödyntämisen luontotoeissa
- Jo valmiiksi arvokkaan luonnon suojelu ei välttämättä lisää luonnonarvohehtaareita, mutta on ehdottoman tärkeä toimi tulevien mahdollisten heikennysten tai haittojen ehkäisemiseksi
 - ➔ Viranomaisvarmennetuissa luontotoeissa tulee mahdollistaa luonnonsuojelu yhtenä mahdollisena toimenpiteenä –
 - ➔ Kysymys on vapaaehtoisista toimista, joiden toteutustapaan on syytä jättää vaihtoehtoja
- Luontopaneeli pyytää, että varmistettaisiin, ettei lain sanamuoto estä luonnonsuojelun käyttämistä viranomaisvarmennettuna luontotekona. Tämä varmistuisi, jos sana *lisäävät* korvattaisiin sanalla *tukevat* (*luonnonarvoja tukevat toimenpiteet*)

Suden poistaminen lain soveltamisalasta

- Niin kauan kuin susi on Suomessa erittäin uhanalainen laji, ei suden suojelustatusta tulisi heikentää eikä metsästystä helpottaa.
- Susi on Suomessa edelleen erittäin uhanalainen ja uhanalaisuuden syy on pyynti.
- Suden suojeluasemaa ei olisi välttämätöntä muuttaa, vaan Suomella olisi jäsenvaltiona oikeus pitää voimassa tai toteuttaa tiukempia suojatoimenpiteitä
- Jo tehdystä metsästyslakiehdotuksesta puuttui kokonaan vaikutusten arviointi. Lainsäädännön arviointineuvosto katsoi, että ”hallituksen esitysluonnoksen puutteet ovat niin merkittäviä, ettei esitysluonnos täytä lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimuksia”
- Luontopaneeli esittää, että valiokunnan mietinnössä vähintäänkin nostetaan esiin luonnonsuojelulakiin tehtävän muutoksen negatiivisia ympäristövaikutuksia uhanalaisen suden osalta.

KIITOS!

tiina.paloniitty@helsinki.fi